यद्येतद्यस्मादिदमेव महाव्रतमन्ते क्रियते। तस्माल्लोकेषु उत्कृष्टस्य कृष्यादिव्यापारस्यान्ते फलदशायां प्रजाः सम्यग् वर्द्धन्ते। तस्मात् प्रजावृद्ध्यर्थमितरेषामङ्गानामन्ते एत एवैतत् कर्त्तव्यम्॥

अस्याङ्गः पक्षिरूपत्वं परिकल्प्य तदवयवरूपेण स्तोमं विधत्ते। "त्रिवृच्छिरो भवति [२]। त्रेधाविहितꣳहि शिरः। लोमछवीरस्थि" इति। ऋक्त्रयात्मकमेकं सूक्तं तादृशानि त्रीणि सूक्तानि त्रिवृतोऽवयवा यस्य स्तोमस्य सोऽयं स्तोमस्त्रिवृत्। स च पक्ष्याकारस्य शिरःस्थानीयः। लोकोऽपि शिरस्त्रिधा निर्म्मितं लोमकेशाश्छविः त्वक्, अस्थि प्रसिद्धम्। तदिदं शिरसस्त्रैविध्यम्॥

तस्य त्रिवृत्स्तोमस्य पञ्चदशादिस्तोमवदावृत्तगानशङ्कां वारयितुमूर्द्ध्वगानं विधत्ते। "पराचा स्तुवन्ति। तस्मात्तत्सदृगेव। न मेद्यतोऽनुमेद्यति। न कृश्यतोऽनु कृश्यति" इति। आवृत्तिराहित्यं पराक्त्वं तादृशेन त्रिवृता स्तुतिं कुर्य्युः। यस्माच्छिरस्थानीयस्य त्रिवृत आवृत्तिर्नास्ति तस्माल्लोकेऽपि त्रिवृत्स्थानीयं तच्छिर एकरूपमेव न मेद्यतः स्थौल्यं गच्छतः शरीरस्यापि सम्बन्धी भूत्वा स्वयं न मेद्यति नु। न स्थूलीभवति। तथा कृश्यतः कृशीभवतः शरीरस्य सम्बन्धी भूत्वा स्वयं न कृशीभवति॥

अथ पक्षद्वयस्थानीयं स्तोमद्वयं विधत्ते। "पञ्चदशोऽन्यः पक्षो भवति। सप्तदशोऽन्यः। तस्माद्द्वयाꣳस्यन्यतरमर्द्धमभिप-